

הראשונה תיחוס לסמיראלדי שיטיעו כי הם יותר קשים
בטאר הסמיראלדי ואין בהם כל מוס כבו שיש בשא' הביני'
בהם: הבעלה השנית היא בכרשטאני היינו בבאים מארץ
אינגילטירה והשלישית היא בכרשטאני והשיטיעו כמנ
שאכרו רבים ימצאו בחרי' הנבדל במקום אשר שם מחצבי
הזהב ובעל כל רב וביגיעה נמדעת יקחו אותם אנשי הארץ
משם כי הנריפי (נקרא הנריפו בלשוננו הקדוש פרס והוא
העוף טמא השני הכתוב בפסוק הנשר והפרס כל) אשר שם
יקנו ישרו אותם ולא יניחו שהגוים הדדים בזה ההוג
ישלו אותם משם גם כי הם באים מזויגים תמיד להוציא
בחזקת ממקומם הטבעי הזהב והסמיראלדי נקראו הגוים
הדדים שם אריבאספי ואין להם אלא עין אחת במצחם
אולם יוני אחד העיד כי הסמיראלדי יצמחו בהרים אשר הם
במעי ים אוקיאנוס הנקראים בלעז סקוליי ואחרים אמרו
והוא האמת שיוולדו במחצב הנחשת כי החלודת של נחשת
הנקראת בלעז רוביגייני היא ירוקה כעשבים עד מאד
והנה הסמיראלדי היפים הם ירוקים בשלמות עם זנור נכרץ
עד כי יצבעו בברקם חיום האויר הסמוך בצבע ירוק וצריך
שיהי' השמש העליון שלהם ישר וחלק באופן שהחלק האחד
לא יכסה בצלו החלק האחר ממנו עד שלא יראה בעבור זה
הזוהר שלו בכל החלקים בשוה כמו שנראת בשטח הישר
והחלק:

אמרו החכמים כי הסמיראלדי יועיל בסמים חממיתים כי
אם יתנו ממנו כמו שבכר נרעיני שעורה כרש חישב עד
שיהיה לעפר דק למי שאכל סם ממית יציל החולה מחמתו
ואמרו שאם הנחשים הרעים יבישו כמו שקר בסמיראלדי
הטוב יקו עניניהן בחזירה והוא טוב אם יהיה תלוי בצואר
או קשור בטבעת לשמור האדם שלא יבא לידי חולי וצפלי
וגם הסמיראלדי הוא מתנגד לבעולת האשה ואם יהיה ביד
האדם כשהוא בא עליה יתפוצץ כרוח ההתנגדות שיש לו עם
משפצי האשה אמר אלברטו מאניו בספרו השני במוני
המחצב והאבנים טובות פרק יז כי מלך אונגאריאט שכלך
בימיו של אלברטו היה לו סמיראלדי אחד טוב ומוכר
קשור בטבעת באצבעו בשעת בעולת המלכה אשתו ושבעת
הביאה נשבר האבן לשלשה חלקים עד כי הדבר ברור הוא
שהסמיראלדי בטבעו הוא שונא הזיכר ואמרו שיועיל
לזכירה ולעניים ושהוא טוב להעשיר ושהוא מלכד לשון
האדם להליץ ולדבר בחכמה ולהבין החידות הנעלמות
ושכמעט יבא האדם לידי נבואה:

והנה נתנה האבן הזאת ליוסף כפני שהיו לו עינים טובים
לראות ולהכיר והיתה לו גם כן זכירה בעלייתא כדכתיב
וירא יוסף את אחיו וגו' ויזכור יוסף את החלומות וגו' וגם
מפני שלא רצה לבא לידי חטא ובעולת זנות עם אשת אדוניו
כדכתיב וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו לְשֹׁכֵחַ אֲצִלָּה לְהוֹיֹת עִמָּה וְכִשְׁבָּרָךְ
יַעֲקֹב אֱלֹהֵינוּ אָמַר וְתִשָּׁב בְּאִתָּן קִשְׁתּוֹ וַיִּפְחוּ זְרוּעֵי יָדָיו וְגַם
כַּפָּי שֶׁהָיָה חֹסֵם וּבְעַל הַלְצָה נֹאמַר כִּנְרָא כְּפִתְרוֹן חֵלֶם פִּרְעֹה
שֶׁהָיָה בְּהִדְרָגָה וּבְחִכְמָאֵל רֹאשִׁין רֹאשִׁין וְעַל אַחֲרֵין אַחֲרֵין
וְגַם כַּפָּי שֶׁנֶּצְעָצָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וַיֵּדַע מִזֶּה שֶׁהָיָה עֹתִיד לָבֵא
בְּבִהְרָאוֹ כִּרְבִּי הַיָּמִים בְּרוּחַ נְבוּאָה כְּדִכְרִיב אַחֲרֵי הוֹדִיעַ
אֱלֹהִים אוֹתָךְ אֵת כָּל זֹאת וְגַם מִפְּנֵי שֶׁהָיָה אִישׁ מִצְּלִיחַ
וּבְעִבּוּרוֹ אֲרוֹנוֹ הָעֶשֶׂר כְּדִכְרִיב וַיְבָרֶךְ ה' אֶת בֵּית הַבְּאֵרִי
וְגו' והוא גם כן היה עשיר גדול ושולט בכל ארץ מצרים
וכתיב וַיִּלְקֹט יוֹסֵף אֶת כָּל הַכֶּסֶף גו' וגם בלי ספק היה לו
עושר נפלא מפני שכלל את כל בית אביו ואחיו בשנות
רעבון

החזירי צבעו יטח מעט אל הצבע והוא הנקרא כיאניאו או
הוא דומה לשמן זית הצלול או הוא דומה למימי הים
שנוסים אל ירקת חלוש כהעשבים עם מעט אדימיות והוא
בהיר עד שהתריש הדומה לאם ידמה לרקיע שבנראת
דכות התריש כדכתיב (יחזקאל א') בראה האופנים
ומעשיהם כעין תריש כו' ועוד כתוב ומראה האופנים
בעין אבן תריש (יחזקאל ט') והכושי יש לו צבע ירוק
חלוש ובהיר ולעין השמש יבהיק כעין כוכב שצבעו דומה
לזהב והשני מינים האחרונים הם הגבורים שבמינו:
אמרו החכמים בטבע האבנים כי יועיל הקריסוליטו לאברי
הנשימה ולרכות הלבב ולמדה השחור' ושהוא מנגד לסכלות
ושהוא מנרש ומבריה הרוחות רעות ושהוא מחכים הפתאים
ונותן כס דעה ובינה והשכל ושיכנע החלומות הרעים
ושירפא הפחד והרעדה ושהנושא עליו הוא מוצא חן בעיני
כל רואיו ושם האדם ישתמ' ממנו תמיד יצליח בפרקמטי'
לזהו ערום ופקח בעסקי העולם:

והנה נתן התריש לאשר מפני שהוא היה מוצא חן כדכתיב
יהי רצני אחיו ועוד כפני שידמם התריש לים ובאשר
באמר (שופטים ה') אשר ישב לחוף ימים ועל מפרציו
יטבון או בפני שידמה הקריסוליטו לצבע השמן זית הטוב
שהוא הדבר שנשתבחה בו ארצו כדכתיב וטובל בשמן רגליו
עוד מפני שהיו בני שבטו חכמים כנראה באשה התקועית
דינא ובאשה החכמה דשבע בן בכרי שאמרו ז"ל שהיא
היתה שרת בת אשר וכן נראה מתרגום הקדוש ונתן בן
עוזיאל על פסוק ושם בת אשר שרת שרת היתה רבת
הימים שכתב ושם ברת אשר שרת דאכתרת בשיתין ריבון
מלאכין ואיתעלת לגינתא עדן בחייה מן בגלל דבשרת
ית יעקב דעד כדון יוסף קיים ועוד בשבח השמן אמרו
רבתינו ז"ל כל מה שהאב משבח חבן מפקח אוכל ביד
שהוית משבח השמן מפקח:

השוהם

או הסמיראלדי הוא בין כל האבנים טובות
השלישי במעלה ואין בכלם צבע שייטב
בעיני האדם יותר מצבע האבן הזה כי הנה אנחנו בתעור'
מאד במראה הירוק של כל העשבים והאילנות הרטובים
בטבע וכל שכן בראה הסמיראלדי ירוק טוב וישר ואהוב
ונחמד בעינינו מפני שלא ימצא דבר אחר בנבראים שיטח
לצבע הירוק השלם והבוחר בבוהו ועוד הסמיראלדי
לכדם חם נאים ומתוקני לעינים תמיד ולא ירואו ויכיעו
אותם לעולם עד שיקוצו בו ולא יתפצו במראיתם אך
בהיות העינים חלושים ועיפים במבט דבר מה הקש' לעיני'
יחזירו הסמיראלדי הראות על מתכונתו עד שיהיו העינים
שלימים ושקטים בריאי וחזקי הראות כבראשונה והאומנים
המפתחים פתחי חותם באבנים הטובות ישתמשו בהם
להסיר טעניהם כל חלשה ויגיעה הבאה בהם כשיתעסקו
זמן ארוך במלאכת הפתוח עוד הסמיראלדי הם מחזיקים
העינים עד שיראו למרחוק דמיונות משים גם יותר מבה
שרואים בלתי זהו כי יחזיר אורו הסמיראלדי בעננו עין
מאיר ומצהיב בכל גופו עד כי יורח ויפיע על כל מה שהוא
סביב לו:

והנה הסמיראלדי הם של שני עשר מינים היינו כפי טבע
המקומות המביאי להם והם אלה השיטיעי הבריטאניצי
שכאים מאינגילטירה המצריים הציפריאני הכרשיים
הארמינאי הפרסיים האטיאניאני והבאים מארץ מדי
הקארקירונאי האלקוניצי והציפיליאני אך הטעלה